

Python із командним менеджером у віртуальному середовищі *venv*. Для роботи у віртуальному середовищі його необхідно активувати. Це робиться командою: `venv\Scripts\activate`. Після цього завантажуюмо у віртуальне середовище бібліотеку Python – *aiogram* для програмування навчального портфоліо. Інсталювати *aiogram* потрібно у командній стрічці *Windows PowerShell*.

Отже, Telegram marketing – це вид маркетингу в месенджерах, який передбачає використання навчального портфоліо здобувача освіти засобами Telegram. За допомогою цього каналу уможливується підвищення ефективності підготовки майбутніх конкурентноспроможних фахівців.

ЛІТЕРАТУРА

1. Arter, J., & Spandel, V. (1991). Using portfolios of student work in instruction and assessment. Portland, OR: Northwest Regional Educational Laboratory.

2. Paulson, F. L., Paulson, P. R. & Meyer, C. A. (1991) "What Makes a Portfolio a Portfolio?" *Educational Leadership*, 58:5, pp. 60–63.

3. Grace, C., and Shores, E. F. *The Portfolio and Its Use: Developmentally Appropriate Assessment of Young Children*. Little Rock, AR: Southern Early Childhood Association, 1991.

4. Collins, Angelo. *Portfolios: Questions for Design*. *Science Scope*, v15 n6 p. 25–27 Mar 1992.

СПІВПРАЦЯ ОСВІТЯН І РОБОТОДАВЦІВ: РОЗРОБЛЕННЯ ПРОФЕСІЙНОГО СТАНДАРТУ

Голда ВІНОГРАДСЬКА, аспірантка Інституту професійної освіти НАПН України, Президент «Національного галузевого партнерства в легкій промисловості України», м. Київ

Висвітлено потребу перегляду професійних і освітніх стандартів професій швейного профілю в зв'язку із зростанням вимог до професійних умінь і навичок, які змінюються у швейних підприємств в умовах воєнного стану. Окрім того, зростає необхідність модернізації змісту професійної освіти відповідно до нових технологій виробництва та організації праці на засадах ефективного державно-приватного партнерства в підготовці кадрів для легкої промисловості України.

Ключові слова: професійний стандарт «Майстер з пошиття одягу», державно-приватне партнерство в легкій промисловості України, інтегровані професії, кваліфіковані кадри швейної галузі.

Golda VYNOGRADSKA

DEVELOPMENT OF PROFESSIONAL STANDART FOR THE INTEGRATED PROFESSION "CLOTHING MASTER": EFFECTIVE COOPERATION BETWEEN EDUCATORS AND EMPLOYERS

The increased requirements for professional abilities and skills, which are constantly changing in the conditions of the modern development of enterprises in the sewing industry, lead to the need for constant revision of professional and educational standards. In addition, there is a growing need to modernize the content of professional education, considering the compliance with new technologies of production and labor organization on the basis of effective public-private partnership in the training of personnel for the light industry of Ukraine.

Keywords: professional standard "Clothing Master", public-private partnership in the light industry of Ukraine, integrated professions, qualified personnel of the sewing industry.

Легка промисловість – це галузь, яка стрімко технологічно розвивається: постійно оновлюється виробниче обладнання, з'являються нові матеріали та технології обробки виробів. Тенденції інноваційного розвитку підприємств галузі в умовах глобалізаційних процесів економіки та швидкої технологізації, істотно змінюють конкурентне середовище на ринку праці та фор-

© Виноградська Г., 2022

мують нові виклики щодо професійних навичок та компетенцій. Підготовка й перепідготовки кадрів галузі, професійного навчання та перекваліфікації тісно пов'язані з швидким розвитком технологій штучного інтелекту для впровадження інноваційної діяльності підприємств легкої промисловості.

Водночас окрім такого розвитку галузі, впливає і деструктивний фактор воєнного стану та ре-

локації багатьох підприємств, постраждалих від військового вторгнення РФ. Легка промисловість України, як і багато інших галузей, опинилась у вирі викликів сьогодення: нагальне вирішення багатьох стратегічних та тактичних завдань розвитку виробництва на нових місцях та в нових реаліях. Багато підприємств були змушені припинити свою діяльність, або суттєво скоротити обсяги виробництва. Війна змінила багато процесів: більшість жінок із виробничого персоналу фабрик евакуювалися, перервалися та повністю змінилися джерела постачання сировини, не кажучи вже про створення підприємств заново в інших регіонах країни.

Не менш важким випробуванням для швейних компаній стало засвоєння випуску нової продукції. Швейні фабрики і навіть маленькі ательє змінили асортимент на розвантажувальні жилети, термобілизну, військовий одяг та інші текстильні вироби для потреб гуманітарних центрів і притулків розміщення біженців. Рішення щодо перепрофілювання є прикладом боротьби в тилу, яке не лише дає змогу продовжити функціонування підприємства, а й активно допомагає країні. Це так важливо, коли кожний на своєму робочому місці наближає Перемогу над ворогом своєю працею. Але для багатьох виробників ця перекваліфікація означає використання нових матеріалів та фурнітури, інших технологій обробки виробів, іноді оновлення виробничого обладнання. Ця швидка технологізація формує нові виклики

щодо професійних навичок та компетенцій персоналу.

Війна боляче торкнулась і професійної освіти в Україні. Із майже 70-ти закладів освіти – сучасних провайдерів якісних послуг у сфері підготовки робітничих кадрів для легпрому в усіх регіонах України, багато постраждали та релоковані. Проте важливою перевагою професійної освіти завжди була її гнучкість та швидка реакція на запити ринку праці: навіть у цих складних умовах пройти навчання в закладах можуть не лише вчорашні випускники шкіл, а й дорослі, переселенці, які хочуть підвищити кваліфікацію або змінити професію. Навчання може відбуватися як за повним, так і за скороченим циклом. Адаптація під вимоги ринку праці у воєнний час стимулює національну професійну освіту розвивати систему підготовку кваліфікованих робітників у співпраці зі стейкхолдерами для швейної галузі.

За статистикою Укрлегпрому наразі понад 60 % підприємств галузі – це мікропідприємства, 25 % – малі, 12 % – середні. (Укрлегпром, офіційний сайт 2022). Цей фактор спонукає більш ефективно й своєчасно реагувати на перерозподіл персоналу за трудовими функціями, зокрема переглянути зміст та ефективність традиційних швейних професій: швачки, кравця, закрійника, постійно затребуваних на ринку праці. Адже виникла необхідність у фахівцях з широкими кваліфікаціями. Ці монопрофесії в умовах воєнного стану й у повоєнний період мають перспективу об'єднатися в укрупнену професію, у якій інтегровані кілька монопрофесій і/або видів професійної діяльності з метою навчання за єдиним стандартом ПТО [1].

Навчання за інтегрованими професіями дає позитивні результати та сприяє: раціональному використанню навчального часу під час освоєння інтегрованої професії; посиленню зацікавленості учнів у навчанні й отриманні широкої кваліфікації; оптимізації змісту навчання; збільшенню часу на виробниче навчання й практику; розширенню і поглибленню рівня знань, умінь, навичок; значній економії коштів на підготовку майбутніх фахівців.

Практика запровадження інтегрованих професій спостерігається і в країнах Європейського Союзу, а про активність роботодавців у їх розробленні свідчить статистика: у Бельгії, Фінляндії, Франції, Німеччині, Італії, Естонії, Латвії понад 30 % освітніх програм створено у співпраці з роботодавцями, значна частина цих освітніх програм реалізується на базі підприємств [2].

*Майбутні повелительки голки та нитки
здобувачі освіти професійно-технічного
училища № 54 смт Котельва Полтавської
області*

Концептуальні ідеї, що визначають пріоритетність якісної підготовки кваліфікованих робітників з високим рівнем професійної компетентності та багатофункціональними вміннями, спільними зусиллями освітян та роботодавців на засадах державно-приватного партнерства відображено у Законах України «Про державно-приватне партнерство» (2010 року № 2404-VI остання редакція 2015 року № 817-VIII); «Про освіту» (2017); «Про фахову передвищу освіту» (2019); «Про професійну (професійно-технічну) освіту» (1998, остання редакція 2021); Закон України № 4147 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо функціонування національної системи кваліфікацій», підписаний Президентом України 15.06.2022, який через внесення змін до КЗпП, Закону України «Про освіту» в трудовому законодавстві створив поняття «часткових кваліфікацій», а сучасні професійні стандарти тепер матимуть перевагу над застарілими кваліфікаційними характеристиками (ст. 96 КЗпП та ст. 6 Закону України «Про оплату праці»).

Цей нормативно-правовий документ дає змогу пришвидшити шлях до робочого місця для людей, які втратили роботу, швидко опанувати елементи нової професії та працевлаштуватися. Ці зміни є дуже актуальними для українців під час війни: концепція про освіту впродовж життя, несподівано перетворилася на тенденцію – «отримання нових кваліфікацій для виживання».

Сучасне швейне виробництво

Ефективність виробництва і темпи економічного розвитку підприємств легкої промисловості визначаються наявністю кваліфікованих кадрів. Українською важливою є синергія зусиль виробничників та навчальних закладів у процесі їх підготовки. Рушійним чинником у цій сфері є державна

політика, яка законодавчо активно розвивається, створюючи всі умови для плідної кооперації освітян і роботодавців.

Упродовж останніх семи років Громадське об'єднання «Національне галузеве партнерство в легкій промисловості України «Фешн Глобус Юкрейн» (далі НГПЛПУ «ФГУ») у рамках реалізації політики державно-приватного партнерства співпрацює із системою професійної (професійно-технічної) освіти та багатьма вітчизняними виробництвами щодо підвищення рівня кваліфікації майбутніх робітничих кадрів сфери легкої промисловості, оновлення професійних та освітніх стандартів. Одним із напрямів цієї співпраці є вивчення потреб роботодавців в оновленні номенклатури профільних професій. Останні дослідження партнерства засвідчують нагальну потребу малих та середніх підприємств легкої промисловості в новій укрупненій професії «Майстер з пошиття одягу», яка включатиме трудові функції таких монопрофесій, як: «Швачка», «Кравець» та «Закрійник».

Стрімко зростаючі вимоги до професійних умінь та навичок викликають потребу в постійному перегляді професійних і освітніх стандартів та кваліфікацій, постійній модернізації змісту професійної освіти, інфраструктури і методів, відповідно до нових технологій виробництва та організації праці. НГПЛПУ «ФГУ» було внесено пропозицію щодо створення цієї професії разом із фахівцями Інституту професійно-технічної освіти НАПН України. У 2021–2022 рр. спільним зусиллям освітян і роботодавців було розроблено професійний стандарт для монопрофесії «Майстер з пошиття одягу» (код професії за Класифікатором професій ДК 003:2010 – 7439).

Робоча група розробників проекту професійного стандарту, до якої увійшли наукові співробітники, викладачі, спеціалісти вищої категорії, методисти закладів професійної (професійно-технічної) освіти, майстри виробничого навчання, дизайнери та конструктори впродовж кількох місяців працювали над проектом професійного стандарту. Було визначено основні трудові функції майстра з пошиття одягу, встановлено єдині вимоги до загальних та професійних компетентностей, обсяг знань, умінь і навичок для виконання майстром з пошиття одягу трудових функцій у галузі легкої промисловості. (Національне галузеве партнерство в легкій промисловості України. Офіційний сайт 2021)

Потреба у розробленні цього документа зумовлена:

– новими вимогами сучасної галузі легкої промисловості, інноваційною діяльністю підприємств і, відповідно, новими функціями фахівців, що здійснюють професійну діяльність;

– зростаючим попитом роботодавців на інтегровані (укрупнені) професії у галузі легкої промисловості, зумовленим появою можливості більш ефективно та своєчасно реагувати на перерозподіл персоналу за трудовими функціями;

– необхідністю визнання результатів неформального та інформального навчання й створення умов для професійного розвитку працівників і підвищення якості їхньої праці.

Після публічного обговорення професійного стандарту інтегрованої професії «Майстер з пошиття одягу», його було передано до Національного агентства кваліфікацій та затверджено наказом Мінекономіки від 14.02.2022 р. № 304-22. (Національне агентство кваліфікацій. Офіційний сайт 2022).

Означені процеси є запорукою збільшення контингенту абітурієнтів, зацікавлених в освітніх послугах закладів професійної (професійно-технічної) освіти швейного профілю та здобутті освітніх і професійних кваліфікацій, які є актуальними на ринку праці. Логічним продовженням процесу є створення освітнього стандарту професії «Майстер з пошиття одягу» та розроблення освітніх програм.

Актуальність цього процесу підтверджують результати опитувань виробників швейних підприємств різного асортименту щодо незадоволеності рівнем професійної компетентності випускників ЗП(ПТ)О швейного профілю та дають підстави сформулювати пропозицію про необхідність перегляду, модернізації та оптимізації змісту освіти: збільшення часу на виробниче навчання, об'єктивність розрахунку часу на практичні заняття; поновлення методичної бази предмета «Технології виробництва» в розрізі сучасних виробничих обробок виробів; перегляд освітніх програм. Є пропозиція хоча б у якості експерименту, після перших базових років навчання ввести спеціалізацію за напрямками: майстер верхнього чоловічого одягу, майстер жіночого легкого одягу, майстер жіночого верхнього одягу, майстер білизни та корсетних виробів.

Модульний принцип побудови навчальних планів і програм дає змогу формувати у кваліфікованих робітників інтегральну компетентність із певної сфери професійної діяльності на основі опановування змістом базового блоку і спеці-

алізованих навчальних модулів. Це дасть змогу ефективно готувати фахівців для виконання складних виробничих завдань, як це відбувалося й раніше в системі підготовки кадрів для швейних підприємств, а введена уніфікація була тимчасовою мірою на час занепаду галузі. За останні 20 років ситуація кардинально змінилася, з'явилося багато виробників різноманітного асортименту як на внутрішньому, так і зовнішньому ринках збуту. Нині випускники володіють базовими знаннями і навичками з професії, але частину знань з певної кваліфікації вони отримують на робочому місці. Таким чином, працедавці витрачають багато ресурсів на підготовку своїх працівників. Повернення до спеціалізації в рамках державно-приватного партнерства сприятиме: ефективному розв'язанню кадрового питання в галузі; розвитку навчання на робочих місцях, зокрема якісне стажування, розвиток учнівства і наставництва; використанню різних елементів дуальної освіти, що допоможе швидко перейти від навчання до трудової діяльності.

Основним показником результативності професійної підготовки кваліфікованих робітників є успішність на робочому місці та відчуття реалізації власного потенціалу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Словник «Професійна освіта». За ред. Н. Г. Ничкало. – К.: Вища школа, 2000.
2. Вороніна-Пригодій Д., Кравець С. Г. Регіональні особливості європейської системи державно-приватного партнерства у сфері професійної (професійно-технічної) освіти / Д. Вороніна-Пригодій, С. Г. Кравець // *Professional Pedagogics*, 1(24), 2022, с. 56–63.
3. Закон України «Про державно-приватне партнерство» від 1 липня 2010 року № 2404-VI. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2404-17>
4. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо функціонування національної системи кваліфікацій» від 01 квітня 2022 року № 2179-IX. – URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=70043
5. Національне агентство кваліфікацій: Офіційний сайт – URL <https://register.nqa.gov.ua/profstandart/majster-z-positta-odagu>
6. Національне галузеве партнерство в легкій промисловості України: Офіційний сайт. – URL: <https://fashionglobusukraine.com/osvita>
7. Укрлегпром. Офіційний сайт. – URL: <https://ukrlegprom.org/ua/>